

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบ Backward Design

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

วิชา ศิลปะ ๒๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

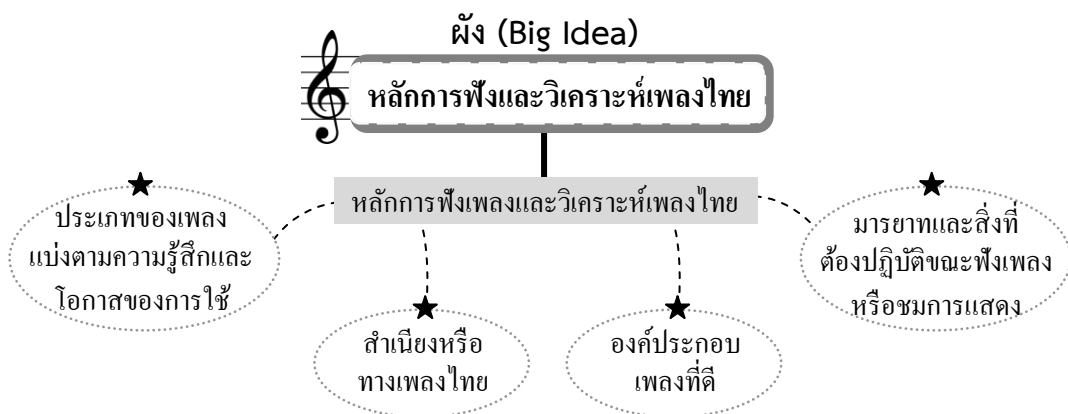
เวลา ๒ ชั่วโมง

หัวเรื่อง /Theme / หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย

๑) การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้

หลักการฟังเพลงและวิเคราะห์เพลงไทย

- 🎧 ประเภทของเพลงแบ่งตามความรู้สึกและโอกาสของการใช้
- 🎧 สำเนียงหรือทางเพลงไทย
- 🎧 องค์ประกอบเพลงที่ดี
- 🎧 มารยาทและสิ่งที่ต้องปฏิบัติขณะฟังเพลงหรือชมการแสดง

๒) มาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็นเป้าหมาย

มาตรฐาน ศ ๒.๑ : เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๓) ตัวชี้วัด : สิ่งที่นักเรียนฟังรู้และปฏิบัติได้

- มฐ. ศ ๒.๑ (๑) เปรียบเทียบการใช้องค์ประกอบดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน
(๕) บรรยายอารมณ์ของเพลงและความรู้สึกที่มีต่อบทเพลงที่ฟัง

๔) เป้าหมายการเรียนรู้

๑. ความเข้าใจที่คงทน

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย

๒. จิตพิสัย

- ๑) การมีความสุขในการเรียนรู้
- ๒) มีความรับผิดชอบต่องานและส่วนรวม
- ๓) มีเจตคติที่ดีต่อครอบครัวของตนเอง

๓. สมรรถนะสำคัญของนักเรียน

- ๑) ความสามารถในการสื่อสาร
- ๒) ความสามารถในการคิด
- ๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- ๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๔. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๒) ซื่อสัตย์สุจริต
๓) มีวินัย	๔) ใฝ่เรียนรู้
๕) อยู่อย่างพอเพียง	๖) มุ่งมั่นในการทำงาน
๗) รักความเป็นไทย	๘) มีจิตสาธารณะ

๕. ความรู้และทักษะเฉพาะวิชา

- ๑) วิเคราะห์ประเภทของเพลงไทยได้
- ๒) วิเคราะห์สำเนียงเพลง องค์กรประกอบที่ดี มารยาทและสิ่งที่ต้องปฏิบัติขณะฟังเพลงหรือชมการแสดงได้

๖. ทักษะक्रमวิชา

๑) การเขียนรายงาน	วิเคราะห์ประเภทของเพลงไทยและวิเคราะห์สำเนียงเพลง
องค์กรประกอบที่ดี
๒) การนำเสนอ	สิ่งที่ต้องปฏิบัติขณะฟังเพลงหรือชมการแสดง
๓) ทักษะการทำงานกลุ่ม	มีกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มร่วมกัน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

วิชา ศิลปะ๒๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย

เวลา ๒ ชั่วโมง

๑) เป้าหมายการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและประเภทของการขับร้องเพลงไทย

๒) สาระสำคัญ

คนไทยส่วนใหญ่ฟังเพลงไทยแล้วแบ่งแนวความคิดออกเป็น ๒ ประเภทด้วยกัน ประเภทแรกคือคนไทยที่ฟังเพลงไทยแล้วบอกว่าเพลงที่ฟังไม่มีความไพเราะ ส่วนอีกประเภทหนึ่งบอกว่าเพลงไทยที่ฟังมีความไพเราะมาก ฟังแล้วสบายใจ การที่ระบุว่าเพลงที่ฟังมีความไพเราะหรือไม่นั้น ส่วนมากมักกำหนดความไพเราะของเพลงจากความชอบ ความพอใจ ความเคยชิน รวมทั้งความเข้าใจเป็นสำคัญ การฟังเพลงไทยจะต้องมีวัตถุประสงค์ว่าจะฟังเพื่ออะไรและกำหนดจุดประสงค์ของการฟังให้ชัดเจน เช่น การฟังเพื่อการเรียนรู้ ฟังเพื่อความบันเทิง หรือฟังด้วยรสนิยม

๓) มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ ๒.๑ : เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด : สิ่งที่นักเรียนฟังรู้และปฏิบัติได้

มฐ. ศ ๒.๑ (๑) เปรียบเทียบการใช้องค์ประกอบดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน

(๕) บรรยายอารมณ์ของเพลงและความรู้สึกที่มีต่อบทเพลงที่ฟัง

๔) สาระการเรียนรู้

หลักการฟังเพลงและวิเคราะห์เพลงไทย

๑) ประเภทของเพลงแบ่งตามความรู้สึกและโอกาสของการใช้

๒) สำเนียงหรือทางเพลงไทย

๓) องค์ประกอบเพลงที่ดี

๔) มารยาทและสิ่งที่ต้องปฏิบัติขณะฟังเพลงหรือชมการแสดง (บูรณาการเข้ากับโครงการโรงเรียนสุจริต)

๕) จุดประสงค์การเรียนรู้

K (Knowledge) ความรู้ ความเข้าใจ	P (Practice) การฝึกปฏิบัติ	A (Attitude) คุณลักษณะอันพึงประสงค์
๑. วิเคราะห์ประเภทของเพลงไทยได้ ๒. วิเคราะห์สำเนียงเพลงองค์ประกอบที่ดี มารยาท และสิ่งที่ต้องปฏิบัติขณะฟังเพลงหรือชมการแสดงได้	๑. สามารถบอกประเภทของเพลงไทยได้ ๒. สามารถบอกสำเนียงเพลงองค์ประกอบที่ดี มารยาท และสิ่งที่ต้องปฏิบัติขณะฟังเพลงหรือชมการแสดง	๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ซื่อสัตย์สุจริต ๓. มีวินัย ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๕. อยู่อย่างพอเพียง ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๗. รักความเป็นไทย ๘. มีจิตสาธารณะ

๖) การวัดและประเมินผล

๑. เครื่องมือวัดและประเมินผล

- ๑) แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน
- ๒) แบบทดสอบ
- ๓) ใบงาน
- ๔) แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- ๕) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- ๖) แบบสังเกตสมรรถนะสำคัญของนักเรียน
- ๗) แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๒. วิธีวัดผล

- ๑) ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน
- ๒) ตรวจสอบแบบทดสอบ
- ๓) ตรวจสอบใบงาน
- ๔) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- ๕) สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- ๖) สังเกตสมรรถนะสำคัญของนักเรียน
- ๗) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๓. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

- ๑) สำหรับชั่วโมงแรกที่ใช้แบบทดสอบก่อนเรียนไม่มีเกณฑ์ผ่าน เก็บคะแนนไว้เปรียบเทียบกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน
- ๒) การประเมินผลจากแบบทดสอบ ต้องผ่านเกณฑ์การทดสอบเกินร้อยละ ๕๐

- ๓) การประเมินผลจากแบบตรวจใบงาน ต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน เรื่องความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ ทักษะ และจิตพิสัย ทุกช่องเกินร้อยละ ๕๐
- ๔) การประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน คือ เกินร้อยละ ๕๐
- ๕) การประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล เกณฑ์ผ่านการประเมิน ต้องไม่มีช่องปรับปรุง
- ๖) การประเมินผลจากการสังเกตสมรรถนะสำคัญของนักเรียน คะแนนขึ้นอยู่กับผลการประเมิน ตามสภาพจริง
- ๗) การประเมินผลจากการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คะแนนขึ้นอยู่กับ การประเมินตามสภาพจริง

๗) หลักฐาน/ผลงาน

๑. ผลการทำแบบทดสอบ
๒. ผลการทำใบงาน

๘) กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ๑) ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่อง เพลงไทยที่นักเรียนเคยฟัง แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- ๒) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (เน้นข้อสัจธรรมสุจริตต่อตนเอง)

ขั้นสอน

- ๓) ครูให้ความรู้เรื่อง หลักการฟังเพลงและวิเคราะห์เพลงไทย
- ๔) ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน เพื่อศึกษาค้นคว้าความรู้เรื่อง หลักการฟังและ วิเคราะห์เพลงไทย ได้แก่
 - ๑) ประเภทของเพลงแบ่งตามความรู้สึกและโอกาสของการใช้
 - ๒) สำเนียงหรือท่วงเพลงไทย
 - ๓) องค์ประกอบเพลงที่ดี
 - ๔) มารยาทและสิ่งที่ต้องปฏิบัติขณะฟังเพลงหรือชมการแสดง (เน้นเรื่องการข้อสัจธรรม สุจริต)จากแบบเรียน เอกสาร ผู้รู้ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ
- ๕) ครูแนะนำเพิ่มเติมและให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่อง หลักการฟังเพลงและวิเคราะห์เพลงไทย

ขั้นสรุปและการประยุกต์

- ๖) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญเรื่อง หลักการฟังเพลงและวิเคราะห์เพลงไทย เพื่อให้เข้าใจร่วมกัน ครูสังเกตสมรรถนะสำคัญของนักเรียนและสังเกตคุณลักษณะ อันพึงประสงค์
- ๗) นักเรียนทำกิจกรรมหรือใบงานตามที่ครูแนะนำ พร้อมเน้นมารยาทในการปฏิบัติเพื่อให้เข้ากับ โครงการโรงเรียนสุจริต
- ๘) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

๙) ครูเฉลยและบอกคะแนน

๙) สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ศิลปะ ๒๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์
๒. หนังสือเสริมฝึกประสบการณ์ ศิลปะ ๒๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์

๑๐) การบูรณาการ

บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้แก่ ทักษะการเขียนรายงาน ทักษะการนำเสนอรายงาน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียน ○ ล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้อง

๑. การฟังเพลงให้รู้เนื้อหาในเพลงและรู้ว่าถูกใจหรือไม่ถูกใจ จัดอยู่ในการฟังแบบใด
 - ก. การฟังเพื่อการบันเทิง
 - ข. การฟังเพื่อการเรียนรู้
 - ค. การฟังเพื่อจับใจความ
 - ง. การฟังด้วยรสนิยมน
๒. การฟังเพลงโดยผู้ฟังตั้งใจฟังแล้วติดตามด้วยความชื่นชม จัดอยู่ในการฟังแบบใด
 - ก. การฟังเพื่อการบันเทิง
 - ข. การฟังเพื่อการเรียนรู้
 - ค. การฟังด้วยรสนิยมน
 - ง. การฟังเพื่อจับใจความ
๓. การฟังที่มีการเตรียมตัวและศึกษามาก่อนและตั้งใจฟังรายละเอียดของเพลงทุกแง่มุม จัดอยู่ในการฟังแบบใด
 - ก. การฟังเพื่อการบันเทิง
 - ข. การฟังเพื่อการเรียนรู้
 - ค. การฟังด้วยรสนิยมน
 - ง. การฟังเพื่อจับใจความ
๔. ปัจจัยในการฟังเพลงไทยให้รู้เรื่องนั้นได้แก่ข้อใด
 - ก. ฟังจังหวะ ฟังลีลา ฟังความหมายเพลง และทำความเข้าใจ
 - ข. เคาะจังหวะ ฟังลีลา ฟังเนื้อร้อง และทำความเข้าใจ
 - ค. ฟังเพลงไทยสองชั้นหรือเพลงชั้นเดียว
 - ง. ฟังลีลา เคาะจังหวะ และฟังเนื้อร้อง
๕. การฟังเพลงบรรเลงควรเลือกฟังเพลงจากวงดนตรีชนิดใดก่อน
 - ก. วงปี่พาทย์ไม้แข็ง
 - ข. วงเครื่องสาย
 - ค. วงปี่พาทย์มอญ
 - ง. วงเครื่องสายปี่ชวา
๖. การฟังเพลงขับร้องควรฟังเพลงประเภทใดก่อน
 - ก. เพลงสองชั้น
 - ข. เพลงสามชั้น
 - ค. เพลงเถา
 - ง. เพลงหน้าพาทย์
๗. เพลงที่มีจังหวะช้าทำนองเยือกเย็นฟังแล้วโหยหวน จัดอยู่ในเพลงชนิดใด
 - ก. เพลงครึกครื้นสนุกสนาน
 - ข. เพลงอารมณ์โกรธ
 - ค. เพลงเศร้า
 - ง. เพลงประกอบพิธีทางศาสนา
๘. เพลงที่ใช้ประกอบอารมณ์รัก ได้แก่เพลงใด
 - ก. เพลงแขกบรเทศ
 - ข. เพลงลีลากระทุ่ม
 - ค. เพลงกราวตะลุง
 - ง. เพลงลึงโลด

บันทึกหลังการสอน

๑. ผลการสอน

.....
.....
.....
.....

๒. ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....
.....

๓. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายไพฑูล ถาวร)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

๔. ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....รองฯฝ่ายวิชาการ

(นางศิรินาถ กะจูนสี)